

Handläggare

Maria Jaber

Telefon: 08-50806451508 06169

Till

Bromma stadsdelsnämnd

Remiss - Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2026/854

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen avseende förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att besvara remissen avseende förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola.

Bakgrund

Betänkandet SOU 2026:37 *Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola* redovisar en statlig utredning med uppdrag att stärka likvärdigheten och kvaliteten i svensk förskola. Utredningen föreslår nationell reglering av barngruppsstorlek och personaltäthet, tydligare krav på svenskkunskaper hos personal, samt utveckling av nationellt stödmaterial för att definiera och följa upp kvalitet i förskolan. Utredningen lyfter även behovet av en nationell strategi för kompetensförsörjning och åtgärder för att stärka barns närvaro i förskolan

Ärendet

Remissvaret avges av Bromma stadsdelsnämnd och har utarbetats utifrån nämndens ansvar för att säkerställa förskolans kvalitet, utveckling och likvärdighet inom stadsdelen.

Syftet med remissvaret är att redovisa stadsdelsnämndens och stadsdelsförvaltningens bedömningar av utredningens förslag, beskriva konsekvenser för verksamheten samt lämna synpunkter och rekommendationer inför den fortsatta beredningen av ärendet. Utgångspunkten för remissvaret är att värna en likvärdig förskola av hög kvalitet, där alla barn ges goda förutsättningar för utveckling, lärande och språkutveckling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Bromma stadsdelsförvaltning delar utredningens grundläggande bedömning att en förskola av hög och likvärdig kvalitet är avgörande för barns utveckling, lärande och framtida utbildningsmöjligheter. Förvaltningen ser positivt på utredningens inriktning och bedömer att flera av förslagen ligger väl i linje med förskolans uppdrag och de behov som finns i verksamheterna. Samtidigt framhåller förvaltningen att genomförandet av flera av förslagen förutsätter ekonomisk kompensation för att skapa möjlighet för förvaltningarna att uppnå målen.

Förslagen innebär omfattande krav på bemanning, kompetensutveckling och organisatoriska anpassningar, vilket kan medföra ytterligare kostnader. Förvaltningen bedömer därför att statliga medel behöver säkerställas för att reformerna kan genomföras utan att tränga undan andra kvalitetsfrämjande insatser i förskolan. Vidare anser förvaltningen att vissa delar av betänkandet behöver förtydligas för att huvudmännen ska kunna planera och genomföra förändringarna på ett rättssäkert och långsiktigt hållbart sätt.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen utredningens ambition att stärka likvärdigheten och barns språkutveckling i förskolan, men betonar att reformerna måste åtföljas av tillräckliga resurser och tydligare vägledning för att få avsedd effekt i praktiken.

Ställningstaganden

Förvaltningens synpunkter och ställningstaganden redogörs för i det följande utifrån valde punkter i betänkandet:

6.3.2 En statlig strategi för förskolans framtida kompetensförsörjning

- Utredningen vill att regeringen tillsätter en ny statlig utredning som tar fram en långsiktig strategi för kompetensförsörjningen i förskolan, med fokus på ökad förskollärartäthet och målet en förskollärare per barngrupp till 2033, samt sammanställer nuläge och föreslår åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen i hela landet.

Förvaltningen ser positivt på utredningens ambition att stärka kompetensförsörjningen och öka förskollärartätheten och delar målsättningen om en likvärdig förskola av hög kvalitet. Förvaltningen vill samtidigt lyfta vissa utmaningar med förslaget.

En reglering av barngruppernas storlek kommer att leda till fler barngrupper och därmed ett ökat behov av förskollärare. Trots minskade barnkullar finns redan i dag utmaningar med kompetensförsörjningen och enligt Skolverkets prognos väntas bristen på behöriga förskollärare kvarstå fram till 2038. Förutsättningarna och tillgången till utbildade förskollärare varierar dessutom mellan olika delar av landet. Ett enhetligt nationellt krav kan därför få olika konsekvenser för olika huvudmän och innebära behov av olika omfattande anpassningar.

Förvaltningen bedömer därför att en reglerad förskollärartäthet kan innebära betydande utmaningar för kompetensförsörjningen, särskilt om behovet av utbildade förskollärare ökar på kort tid.

En högre förskollärartäthet medför även ökade personalkostnader och behöver därför vägas mot förskolans ekonomiska förutsättningar och möjligheten att upprätthålla en hållbar bemanning över tid.

7.4.1 Högsta antal barn i en barngrupp i förskolan ska regleras

- Utredningen föreslår att en barngrupp definieras som den fasta grupp där barnet vistas större delen av dagen med samma barn och personal. Gruppstorlekarna ska begränsas till 12 barn (1–2 år), 15 barn (3–5 år) eller 12 barn (1–5 år), och undantag får endast göras kortare stunder eller vid synnerliga skäl utifrån barnets bästa.

Förvaltningens synpunkter och ställningstagande:

Förvaltningen ser positivt på förslaget om mindre barngrupper. En stärkt nationell styrning av förskolans strukturella förutsättning är viktig för att höja kvaliteten. Dock ser förvaltningen ett behov att vissa praktiska och ekonomiska konsekvenser behöver klargöras. Delvis tillämpas ett kapacitetstal om 18 barn per avdelning i Stockholms stad vid planering och dimensionering av en förskoleverksamhet. Det inte är förenligt med betänkandets förslag om mindre barngrupper. Förvaltningen bedömer därför att stadens nuvarande mått behöver ses över och anpassas för att förebygga eventuella ekonomiska konsekvenser för stadsdelsförvaltningarna.

Vidare bedömer förvaltningen att det är viktigt att lyfta att förutsättningarna i förskolorna i Stockholms stad varierar mellan stadsdelarna. Bland annat kan barns vistelsetider på förskolorna

variera betydligt vilket kan göra det svårt att tillämpa fasta gruppstorlekar utan att ta hänsyn till hur barngrupperna faktiskt ser ut över dagen. Även ur ett ekonomiskt perspektiv innebär mindre barngrupper ökade kostnader, särskilt i stadsdelar med höga lokalhyror. Förslaget måste även ses i relation till utvecklingen av barnafödandet, som skiljer sig mellan stadsdelar och kan påverka både kapacitet och behov.

Förvaltningen ser positivt på att stärka kvaliteten genom mindre barngrupper, men framhåller att det i betänkandet saknas en entydig definition av vad som avses med barngrupper. Detta behöver förtydligas och utformas så att det fungerar i både små och stora kommuner samt i stadsdelar med olika socioekonomiska förutsättningar.

Förvaltningen är överlag positiv till förslaget men bedömer att ekonomiska hållbarhet behöver analyseras vidare och att förslaget måste ta hänsyn till demografiska förändringar som påverkar förskolans långsiktiga planeringsförutsättningar.

7.5.1 En miniminivå av antal personal per barn ska införas

- Utredningen föreslår miniminivåer för personaltäthet: 4 barn per heltidsanställd (1–2 år), 5 barn (3–5 år) och 4 barn i åldersblandade grupper, med undantag endast kortare stunder eller vid synnerliga skäl. Endast utbildad personal ska räknas in, och Skolverket bör få i uppdrag att tydliggöra vilka utbildningar som ska ingå i beräkningen.

Förvaltningens synpunkter och ställningstagande:

Förvaltningen ser positivt på utredningens ambition att säkerställa att utbildad personal arbetar i barngrupp och färre barn per medarbetare. Förvaltningen ser förslaget som ett sätt att stärka kvalitet och likvärdigheten mellan förskolorna.

Förvaltningen ser dock behov av att se över kommunernas/stadsdelarnas behov och förutsättningar. Bland annat har stadsdelarna varierande socioekonomiska förutsättningar. Det kan därför vara nödvändigt att personaltätheten kan anpassas efter lokala behov samt att tillräcklig finansiering behöver säkerställas. Förvaltningen ser positivt på förslagen att samtlig förskolepersonal ska vara utbildad för att arbeta med barn som ett sätt att stärka kvaliteten i undervisningen. Samtidigt bedöms att nationella riktlinjer behövs för att tydliggöra hur detta ska genomföras samt hur huvudmän ska agera när medarbetare erbjuds vidareutbildning till barnskötare men avböjer. Förvaltningen anser även att det bör utredas om barnskötare bör bli en skyddad yrkestitel för att stärka

yrkets status och bidra till ökad likvärdighet i förskolans kompetensförsörjning.

Sammanfattningsvis stödjer förvaltningen intentionerna bakom förslaget men betonar att dess genomförande måste ta hänsyn till kostnader, lokala variationer, utbildningskrav och behovet av nationell tydlighet.

8.9.3 Huvudmannen ska ansvara för att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska

- Personal i barngrupp ska ha tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna stimulera barnens språkutveckling. Huvudmannen ska använda ett nationellt kartläggningsmaterial för att bedöma språkkunskaper, om det inte är uppenbart obehövligt.

Förvaltningens synpunkter och ställningstagande:

Förvaltningen är överlag positiv till ett nationellt kartläggningsmaterial som stöd i bedömning av personalens språkkunskaper. Förvaltningen anser dock att förslaget kan behöva ställas i relation till att ett sådant krav kan innebära ökade kostnader för att vidareutbilda personal.

12.2 En försöksverksamhet med språkstärkande insatser för vissa barn i förskolan

- Utredningen föreslår att det ska genomföras en försöksverksamhet med språkstärkande insatser i svenska för vissa barn i förskolan.

Förvaltningens synpunkter och ställningstagande:

Förvaltningen är positiv till språkstärkande insatser i svenska, men bedömer att förslaget om en försöksverksamhet behöver utvecklas. Språkstärkande arbete bör utgöra ett ordinarie arbetssätt i hela förskolan, inte i en tidsbegränsad försöksverksamhet. Förvaltningen anser att det även är viktigt att framhålla att det behöver förtydligas vem som ansvarar för bedömningen av vilka barn som ska omfattas samt vilka kriterier som ska ligga till grund för bedömningen. Utifrån barnets bästa bör de som är i behov av stöd få det i sin ordinarie förskola, då en särskild urvalsprocess eller omplacering kan både uppfattas som diskriminerande och riskerar att skapa oönskade konsekvenser för både barn och vårdnadshavare. Förvaltningen ser därför ett behov av ett nationellt förtydligande av vad som avses med språkstärkande insats och försöksverksamhet.

Förvaltningen bedömer att prioriteringen bör vara att säkerställa att personal har den kompetens och de språkkunskaper som krävs för att arbeta språkstärkande med barn i den ordinarie verksamheten. Barn som är i behov av särskilt stöd får idag sitt stöd inom ordinarie

förskoleverksamhet. Arbetet sker nära barnet och i den miljö där barnet känner trygghet, vilket är en förutsättning för att insatserna ska bli verkningsfulla. I Bromma stadsdelsförvaltning finns exempelvis två specialpedagoger per förskoleområde som arbetar kontinuerligt och strukturerat med barn i behov av stöd, inklusive språkstärkande insatser.

Sammanfattningsvis är förvaltningen positiv till språkstärkande insatser för barn, men bedömer att insatserna bör genomföras inom den ordinarie förskoleverksamheten. Förvaltningen ser även ett behov av nationella förtydliganden kring både bedömning och genomförande av språkstärkande arbete.

12.3.2 Barns närvaro i förskolan bör följas upp och det närvarofrämjande arbetet utvecklas

- Utredningen vill utreda ett nationellt system för att följa upp närvaron i förskolan samt låta regeringen eller en utsedd myndighet utvärdera huvudmännens arbete med att främja närvaro och behovet av eventuell reglering

Förvaltningens synpunkter och ställningstagande:

Förvaltningen är positiv till att frågan om närvaro lyfts nationellt, men bedömer att uppföljningen i första hand bör ske på lokal nivå där huvudmännen har bäst förutsättningar att identifiera mönster, orsaker och behov av insatser. Ett nationellt system kan ge stöd, men lokal analys är avgörande för att arbetet ska bli träffsäkert och verksamhetsnära.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör
Bromma stadsdelsförvaltning

Susanne Karlsdotter Olsson
Ansvarig
Bromma stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör	2026-09-04
Susanne Karlsdotter Olsson, Ansvarig	2026-09-04